

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา
เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการสื่อสารสำคัญของตำนาน
โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาต่างออก

นางสาวกัญญาณัฐ นามประเสริฐ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาต่างออก

คำนำ

การจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และสามารถนำหลักการไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความ หลากหลายทางศาสนา เรียนรู้ความเหมือนและความแตกต่าง ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างเคารพและสันติ

การจัดการเรียนรู้แบบการบรรยายเพียงอย่างเดียวอาจทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ไม่เต็มที่ และมีโอกาสจดจำเนื้อหาโดยขาดการคิดวิเคราะห์ ดังนั้น จึงได้นำแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตาอ้อ ได้เรียนรู้ผ่านการตั้งคำถาม การสำรวจค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปราย การสรุปองค์ความรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้จัด กิจกรรมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice เรื่อง “การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตาอ้อ” จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควบคู่กับการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเคารพความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า Best Practice ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

ผู้จัดทำ

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
ข้อมูลทั่วไป		๑
ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่น่าเสนอ		๑
จุดประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินการ		๒
กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน		๓
ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ		๖
ปัจจัยความสำเร็จ		๘
บทเรียนที่ได้รับ		๙
การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับ รางวัลที่ได้รับ		๙
การขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน		๙
ข้อเสนอแนะในการนำผลงาน/นวัตกรรมไปใช้		๙
ภาคผนวก เอกสาร ร่องรอย		๑๐

ผลงานวิธีปฏิบัติ/นวัตกรรมที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตาก้อ

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อนวัตกรรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
(Inquiry Process) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตาก้อ

ผู้นำเสนอผลงาน นางสาวกัญญาณัฐ นามประเส

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านเขาตาก้อ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต ๑

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมที่นำเสนอ

๑.๑. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่
จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงมิได้มุ่งเน้นเพียงการ
ถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถ คิด วิเคราะห์ แสวงหาความรู้ ลง
มือปฏิบัติ สื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘-
๒๕๖๙ ที่มุ่งสานต่อนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม และมุ่งพัฒนาคนไทยให้
“ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ” รวมทั้งให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การพัฒนาทักษะที่สามารถ
นำไปใช้ในชีวิตจริง และการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อศักยภาพของผู้เรียน

ขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
Learning) โดยมีแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีการกำหนดแนวทางให้ครู
จัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติอย่างหลากหลาย ทั้งการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การ
ระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้จากกรณีศึกษา และการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะ
การคิด การสื่อสาร และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนเพราะนอกจากมุ่งให้
ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมแล้ว ยังมุ่งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความเข้าใจในความหลากหลายทาง
สังคมและศาสนา ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่อง “หลักคำสอนสำคัญของ
ศาสนาอื่น ๆ” ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปฏิบัติและคุณค่าทางศาสนาที่มีความ
แตกต่างกัน อันนำไปสู่การยอมรับความหลากหลายและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

จากการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตังกอง พบว่า นักเรียนบางส่วนยังมีลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นการจดจำเนื้อหา มากกว่าการทำความเข้าใจและเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริง โดยเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ซึ่งมีคำศัพท์ แนวคิด และรายละเอียดที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนบางคนไม่สามารถอธิบาย เปรียบเทียบ หรือเชื่อมโยงหลักคำสอนกับการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างชัดเจน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้จัดทำจึงนำแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) เนื่องจากเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การตั้งคำถาม การค้นคว้าหาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสรุปองค์ความรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ขณะที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

นอกจากนี้ ได้บูรณาการ กิจกรรมสมาธิ ๕ นาที ก่อนเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และสมาธิของผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนสงบ มีสติ จดจ่อกับบทเรียน และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกิจกรรมสมาธิ ๕ นาทีจะทำหน้าที่เป็น กิจกรรมเตรียมความพร้อม ไม่ใช่ตัวแปรหลักของการศึกษา แต่เป็นองค์ประกอบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ดังนั้น จึงพัฒนา Best Practice เรื่อง “การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตังกอง” เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควบคู่กับการส่งเสริมทักษะการคิด การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและสอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน

๒.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตังกอง

๒. เพื่อใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ค้นคว้าข้อมูล วิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

๒.๒ เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ

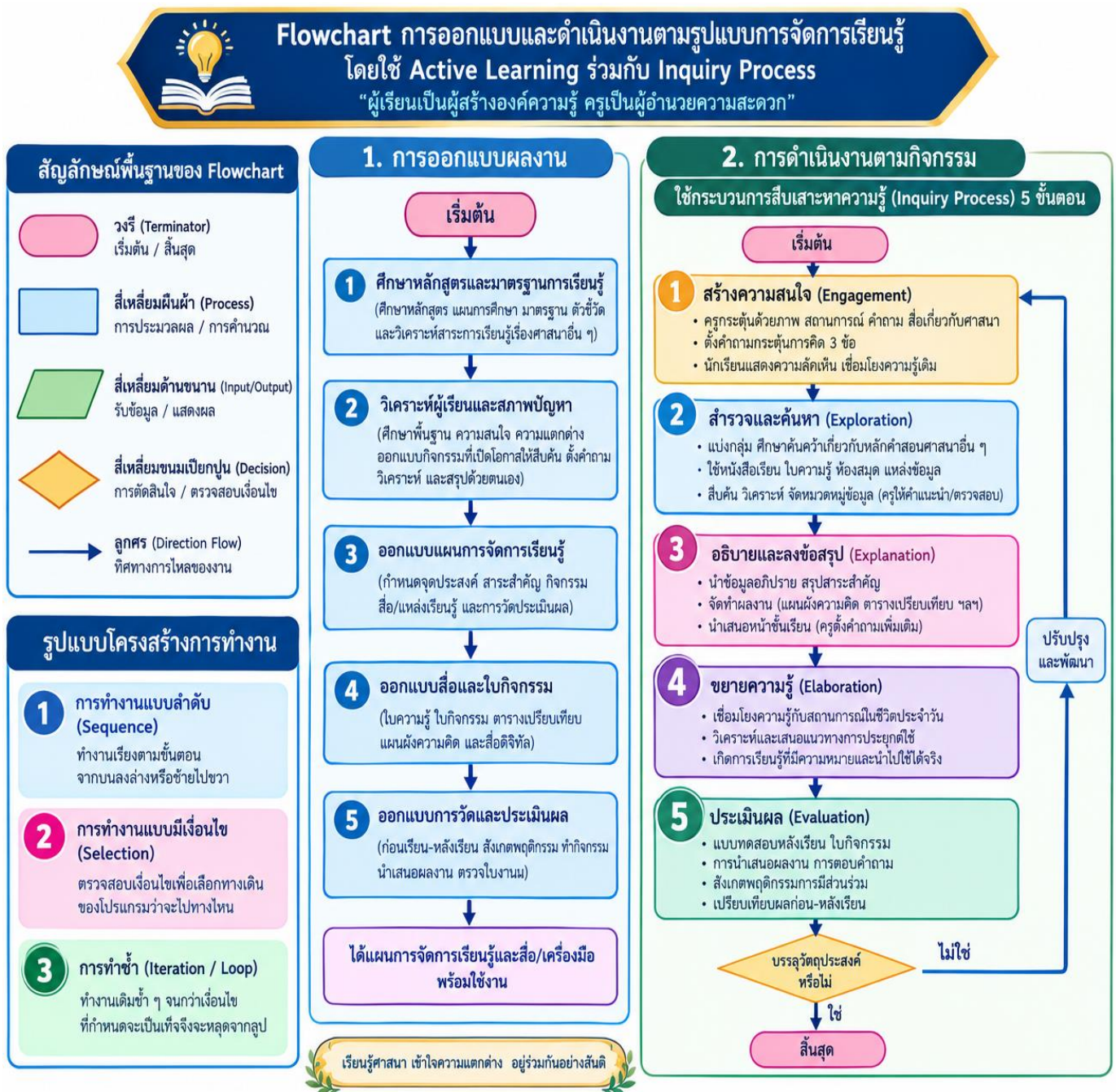
๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตังกอง ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ร้อยละ ๑๐๐
๒. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

นักเรียนสามารถอธิบายและวิเคราะห์หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องสามารถเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของหลักคำสอน นำความรู้ไปเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิต มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล การทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่อความหลากหลาย ทางศาสนา ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเคารพและสันติ

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑. การออกแบบผลงาน/นวัตกรรมในรูปแบบผังงาน (FLOW CHART)

๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตาม กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) โดยประยุกต์เป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ สร้างความสนใจ (Engagement)

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยภาพ สถานการณ์ คำถาม หรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนาต่าง ๆ เช่น การดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน การทำความดี หรือการอยู่ร่วมกันในสังคม จากนั้นตั้งคำถามกระตุ้นการคิด เช่น

- หลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- หลักคำสอนเหล่านั้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร
- เหตุใดเราจึงควรเรียนรู้และเคารพความแตกต่างทางศาสนา

นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับประเด็นที่จะศึกษา

ขั้นที่ ๒ สำรวจและค้นหา (Exploration)

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม มอบหมายประเด็นให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้หนังสือเรียน ใบความรู้ ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลที่ครูจัดเตรียมให้นักเรียนร่วมกัน สืบค้นข้อมูล บันทึกสาระสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดหมวดหมู่ความรู้ โดยครูทำหน้าที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข้อมูล

ขั้นที่ ๓ อธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

นักเรียนนำข้อมูลที่ค้นพบมาอภิปรายภายในกลุ่ม จากนั้นร่วมกันสรุปสาระสำคัญและจัดทำผลงาน เช่น แผนผังความคิด ตารางเปรียบเทียบ หรือแผ่นนำเสนอ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนอธิบายเหตุผลและตรวจสอบความเข้าใจที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ ๔ ขยายความรู้ (Elaboration)

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น การมีเมตตา การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การมีความรับผิดชอบ การให้อภัย และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ นักเรียนร่วมกัน วิเคราะห์สถานการณ์และเสนอแนวทางการนำหลักคำสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ขั้นที่ ๕ ประเมินผล (Evaluation)

ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ใบกิจกรรม การนำเสนอผลงาน การตอบคำถาม และการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของนักเรียน จากนั้นนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกับผลก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพัฒนาการและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้

๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

๑) ด้านผู้เรียน

นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น กล้าตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างเป็นระบบและมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๒) ด้านกระบวนการเรียนรู้

กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการตั้งคำถาม การสืบค้น การอภิปราย และการนำเสนอ ทำให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓) ด้านครูผู้สอน

ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการคิด วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ และนำข้อมูลจากการประเมินมาปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

๔) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจจากการค้นพบด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และนำหลักคำสอนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด

๓.๔ การใช้ทรัพยากร

การดำเนินงานให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในโรงเรียนและชุมชนเป็นหลัก ดังนี้

๑) บุคลากร

ครูผู้สอนทำหน้าที่วางแผน ออกแบบกิจกรรม จัดเตรียมสื่อ ให้คำปรึกษา และประเมินผล โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อเสนอแนะระหว่างครูเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

๒) สื่อและวัสดุอุปกรณ์

ใช้หนังสือเรียน ใบความรู้ ใบกิจกรรม กระดาษ ปากกา กระดาษสี และวัสดุที่มีอยู่ในโรงเรียน ตลอดจนสื่อดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณสูง

๓) แหล่งเรียนรู้

ใช้ห้องเรียน ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน โดยครูคัดกรองข้อมูลและกำหนดแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือก่อนนำมาใช้

๔) การบริหารเวลา

ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาเรียน โดยแบ่งหน้าที่ภายในกลุ่มอย่างชัดเจน เช่น ผู้สืบค้นข้อมูล ผู้บันทึกข้อมูล ผู้อภิปราย และผู้นำเสนอ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด

๕) การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

นำสื่อและใบกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นกลับมาใช้และปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในปีการศึกษาต่อไป รวมทั้งส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลและวัสดุเหลือใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้

๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑. ผลที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์

จากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตังกอง ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น สามารถอธิบายสาระสำคัญ วิเคราะห์ และเปรียบเทียบหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้น อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงหลักคำสอนกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การมีเมตตา การไม่เบียดเบียน การให้อภัย การมีความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ

นักเรียนมีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถคัดเลือกข้อมูล บันทึกข้อมูล อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลจากการเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงตามกระบวนการ Inquiry Process

นอกจากนี้ นักเรียนมีความกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเคารพความแตกต่างทางความคิดและความเชื่อ ส่งเสริมให้เกิดทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเหมาะสม

ผลที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ร้อยละ ๑๐๐ ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ตั้งแต่การสร้างความสนใจ การสำรวจและค้นหา การอธิบายและลงข้อสรุป การขยายความรู้ และการประเมินผล

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้สามารถช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ตามเป้าหมาย

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งในด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ ได้ดีขึ้น สามารถนำข้อมูลที่สืบค้นมาวิเคราะห์และสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การจำแนกและเปรียบเทียบข้อมูล การอภิปราย การสื่อสาร และการนำเสนอผลงาน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีน้ำใจ รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความเคารพต่อความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม

ด้านการพัฒนาครู

ครูผู้สอนได้พัฒนาความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถประยุกต์ใช้กระบวนการ Inquiry Process ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน ตลอดจนสามารถนำผลจากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านผลงานและนวัตกรรม

เกิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา โดยเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านการตั้งคำถาม การค้นคว้า การอภิปราย และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับใช้กับเนื้อหาสาระอื่น ๆ และเผยแพร่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีให้แก่ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้

๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ต่อนักเรียน

๑. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด
๒. นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ อย่างถูกต้อง
๓. นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ สืบค้น และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง
๔. นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการนำเสนอผลงาน
๕. นักเรียนมีความเคารพและยอมรับความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม
๖. นักเรียนสามารถนำหลักคำสอนที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

๑. ครูมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นระบบ
๒. ครูสามารถนำกระบวนการ Inquiry Process มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม
๓. ครูมีทักษะในการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๔. ครูสามารถนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้
๕. เกิดสื่อ ใบกิจกรรม และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำกลับมาใช้และพัฒนาต่อยอดได้

ประโยชน์ต่อสถานศึกษา

๑. สถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น
๒. ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน
๓. สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสม
๔. สามารถนำผลการดำเนินงานไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC และเผยแพร่แก่ครูหรือสถานศึกษาอื่นได้
๕. เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมและ Best Practice ของโรงเรียนบ้านเขาตาก้อยอย่างต่อเนื่อง

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินงาน Best Practice เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รายวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านเขาตังก้อง ประสบความสำเร็จจากปัจจัยสำคัญ ดังนี้

ด้านครูผู้สอน

ครูมีการศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ก่อนออกแบบกิจกรรม ทำให้สามารถกำหนดจุดประสงค์และกิจกรรมได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งปรับบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้กระตุ้นและอำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การนำ Active Learning มาผสมผสานกับ Inquiry Process ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ การอภิปราย และการสรุปองค์ความรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างมีความหมาย

ด้านผู้เรียน

นักเรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน สามารถเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อบทบาทที่ได้รับในกิจกรรมกลุ่ม

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

มีการจัดเตรียมสื่อ ใบความรู้ ใบกิจกรรม หนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลและนำข้อมูลมาประกอบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ด้านการวัดและประเมินผล

มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งการประเมินความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน การตรวจใบกิจกรรม การสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน ทำให้ครูสามารถทราบพัฒนาการของนักเรียนและนำผลที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนของสถานศึกษา

ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตลอดจนเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลงานไปเผยแพร่หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๖. บทเรียนที่ได้รับ

จากการผลิตและนำ Best Practice ไปใช้ พบว่า การวิเคราะห์พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนก่อนออกแบบกิจกรรมมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และความสามารถแตกต่างกัน การจัดการเรียนรู้เรื่องหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น ๆ หากใช้การบรรยายเพียงอย่างเดียวอาจทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมน้อย แต่เมื่อปรับกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถาม สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ และนำเสนอด้วยตนเอง นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมมากขึ้น

ข้อมูลที่ได้รับจากการนำผลงานไปใช้ คือ นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบจากข้อมูลที่ได้รับ ฝึกการคิดวิเคราะห์ และการเปรียบเทียบหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น อีกทั้งการทำงานกลุ่มช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือกัน ส่งผลให้การเรียนรู้มีความหมายและสามารถเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ข้อสรุปจากบทเรียน: การจัดการเรียนรู้ที่ดีควรออกแบบจากผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

๗. การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับ รางวัลที่ได้รับ

๗.๑. การเผยแพร่

๑. แพนเพจเฟสบุ๊ค : โรงเรียนบ้านเขาตาจอก
๒. เว็บไซต์โรงเรียนบ้านเขาตาจอก

๗.๒.รางวัลที่ได้รับ

๑. รางวัลระดับเหรียญทอง การประกวดโครงงานคุณธรรม สพฐ. ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ในมหกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ณ วันที่ ๑๓-๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๙

๘. การขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

๑. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรม สื่อนวัตกรรม และผลการดำเนินงานในการประชุม PLC
๒. เผยแพร่และส่งเสริมการนำไปใช้ในโรงเรียนบ้านเขาตาจอก โดยจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสาธิตการใช้เกมสื่อการสอน ให้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านเขาตาจอก เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้

๙. ข้อเสนอแนะในการนำผลงาน/นวัตกรรมไปใช้

๑. ควรปรับกิจกรรมและสื่อให้เหมาะสมกับพื้นฐานและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
๒. ควรใช้คำถามที่กระตุ้นการคิดและเปิดโอกาสให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง
๓. ควรเลือกใช้แหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
๔. ควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ พระพุทธศาสนา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๖๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนากับการดำเนินชีวิต เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่นๆ

เวลา ๑ ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางสาวกัญญาณัฐ นามประเส

๑.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

-

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๑.๑ป.๖/๘ อธิบายหลักธรรมของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นได้ (K)
- ๒) แสดงความเคารพต่อหลักธรรมในศาสนาอื่นได้อย่างเหมาะสม (P)
- ๓) เห็นความสำคัญของหลักธรรมในศาสนาอื่นได้อย่างเหมาะสม (A)

๔. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักธรรมของทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้ที่นับถือศาสนานั้น ดังนั้นการอยู่ในสังคมที่มีผู้นับถือศาสนาแตกต่างกันหลายศาสนา เราจึงควรแสดงความเคารพและให้ความสำคัญต่อหลักธรรมของศาสนาอื่นๆ ด้วยความเหมาะสม เพื่อที่ทุกคนจะได้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข และไม่ขัดแย้งกัน

๕.สาระการเรียนรู้

๕.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

๕.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๗. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการสื่อสาร
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะ/กระบวนการและทักษะในการดำเนินชีวิต

๘. ชิ้นงานหรือภาระงาน

- สืบค้นข้อมูล – ชิ้นงานนำเสนอ

๙. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)

๑. นักเรียนดูภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับการเข้าร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดู แล้วสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

๑) จากภาพแสดงถึงการนับถือศาสนาใดบ้าง (พุทธ คริสต์ อิสลาม)

๒) นักเรียนเคยพบเห็นบุคคลใดกระทำการตามหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดูบ้างหรือไม่ และเห็นบุคคลเหล่านั้นมีการปฏิบัติอย่างไร

๒. ครูอธิบายเชื่อมโยงเกี่ยวกับความสำคัญของหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดู

๒) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มละตามความสามารถอ่อน ปานกลาง เก่ง กลุ่มละ ๔ คน

๒. นักเรียนสมาชิกในกลุ่มศึกษาหลักคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ตามหัวข้อที่ครูผู้สอนกำหนด ดังนี้

กลุ่ม ๑ ศาสนาคริสต์

กลุ่ม ๒ ศาสนาอิสลาม

กลุ่ม ๓ ศาสนาฮินดู

กลุ่ม ๔ ศาสนาพุทธ

๓. นักเรียนศึกษาข้อมูลความรู้ จาก หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนากับการดำเนินชีวิต หน่วยย่อยที่ ๒ (บทที่ ๒) หลักธรรมนำความสุข หรือจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ppt ของคุณครู นำเนื้อหามาเขียนลงในกระดาษ a๓ ทำแผนผังความคิดแสดงหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น

๔. นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้จนทุกคนมีความกระจ่างชัดเจนในหัวข้อ หลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยมี ครูผู้สอนตรวจสอบความถูกต้อง

๕. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยครูเดินดูรอบ ๆ ห้องเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนซักถามเมื่อมีปัญหา

๓) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้ศึกษามาผลัดกันอภิปรายในหัวข้อที่ได้รับจนมีความเข้าใจ ที่หน้าชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

๔) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration)

(๑) ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนในส่วนที่ไม่เข้าใจ

๕) ชั้นประเมิน (Evaluation)

(๑) ครูให้นักเรียนแต่ละคนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรม มีจุดใดบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือยังมีข้อสงสัย ถ้ามี ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

(๒) นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

(๓) ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม และการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

(๔) ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

ถ้าเปรียบ "ศาสนา" เป็น "บ้าน" นักเรียนคิดว่าศาสนาต่างๆ มีอะไรที่เหมือนและแตกต่างกันบ้าง?

• เฉลย:

- เหมือน: ทุกศาสนาล้วนเป็นเสมือน "บ้าน" ที่ให้ที่พักพิงทางใจ สอนให้คนเป็นคนดี มีศีลธรรม อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
- แตกต่าง: แต่ละศาสนามี "สถาปัตยกรรม" "การตกแต่ง" และ "กฎระเบียบ" ที่แตกต่างกัน เช่น ความเชื่อ พิธีกรรม หลักคำสอน คัมภีร์ ศาสดา ฯลฯ

สมมติว่านักเรียนมีเพื่อนต่างศาสนา นักเรียนจะเรียนรู้อะไรจากเพื่อนบ้าง?

• เฉลย:

- เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ของศาสนาอื่น
- เรียนรู้วิถีชีวิต และมุมมองที่แตกต่าง
- ฝึกการอยู่ร่วมกัน การยอมรับ และการเคารพในความแตกต่าง

หลักคำสอนใดในศาสนาคริสต์ ที่นักเรียนคิดว่าสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา?

• เฉลย:

- จงรักพระเจ้า และรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง: สอดคล้องกับหลักเมตตา ในพระพุทธศาสนา
- อย่าฆ่าคน อย่าลักขโมย อย่าพูดเท็จ: สอดคล้องกับศีล ๕ ในพระพุทธศาสนา

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู การแสดงความเคารพต่อหลักคำสอนของศาสนาที่ถูกต้องและเหมาะสม และการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

๑๐. สื่อการเรียนรู้

๑) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนากับการดำเนินชีวิต หน่วยย่อยที่ ๒ (บทที่ ๒) เรื่อง หลักธรรมนำความสุข

๒) ppt เรื่อง ศาสนากับการดำเนินชีวิต

๓) ภาพเกี่ยวกับการเข้าร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู

๑๑.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๑๑.๑ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ๑) อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นได้ ๒) แสดงความเคารพต่อหลักธรรมในศาสนาอื่นได้ ๓) เห็นความสำคัญของหลักธรรมในศาสนาอื่น	- ตรวจชิ้นงานหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ - ตรวจชิ้นงานหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ - ตรวจชิ้นงานหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ	- ชิ้นงานหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ - ชิ้นงานหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ - ชิ้นงานหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น ๆ	- ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
๔) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
๕) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
๖) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
๑๑.๒ การประเมินหลังเรียน ๑) ทดสอบหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนากับการดำเนินชีวิต หน่วยย่อยที่ ๒ (บทที่ ๒) เรื่องหลักธรรมและความสุข	- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	- แบบทดสอบหลังเรียน	- ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
๒) ประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) - แผนผังความคิดแสดงหลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาอื่น	- ตรวจชิ้นงาน	- แบบประเมินชิ้นงาน	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

ภาพเกี่ยวกับการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ

ศาสนาคริสต์

ศาสนาอิสลาม

การประกอบพิธีฮัจญ์

การละหมาด

ศาสนาฮินดู

พิธีสังสการ (เริ่มการศึกษา)

พิธีบวงสรวงเทพเจ้า

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน			
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา			
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย			
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ			
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ชั้น

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม			
๒	ความร่วมมือกันทำงาน,ความสนใจศึกษาหาความรู้			
๓	การแสดงความคิดเห็น			
๔	การรับฟังความคิดเห็น			
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติได้			
	๑.๒ เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน			
	๑.๓ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามหลักศาสนา			
	๑.๔ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนจัดขึ้น			
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง			
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง			
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำไปปฏิบัติได้			
	๔.๒ รู้จักจัดสรรเวลาให้เหมาะสม			
	๔.๓ เชื่อมโยงคำสั่งสอนของบิดา-มารดา โดยไม่ได้แย้ง			
	๔.๔ ตั้งใจเรียน			
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒ มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน			
	๘.๒ รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน			

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ ๓ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

๑๒. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑๒.๑ สรุปผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนจำนวน.....คน

ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

นักเรียนที่ไม่ผ่าน มีดังนี้

๑..... ๒.....

๓..... ๔.....

๕..... ๖.....

แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

๒. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ (K)

.....

๓. นักเรียนมีความรู้เกิดทักษะ (P)

.....

๔. นักเรียนมีเจตคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม (A)

.....

๑๒.๒ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

๑๒.๓ ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวกัญญาณัฐ นามประเส)

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ

(นายชินนทร์ วงษ์สกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาตาก้อ

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่มศาสนาคริสต์

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน	✓		
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา	✓		
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	✓		
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	✓		
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน	✓		
รวม		๑๕		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่มศาสนาพุทธ

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน	✓		
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา	✓		
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	✓		
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	✓		
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน	✓		
รวม		๑๕		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่มศาสนาอิสลาม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน	✓		
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา	✓		
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	✓		
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	✓		
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน	✓		
รวม		๑๕		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
ชื่อกลุ่ม กลุ่มศาสนาคริสต์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม	✓		
๒	ความร่วมมือกันทำงาน,ความสนใจศึกษาหาความรู้	✓		
๓	การแสดงความคิดเห็น	✓		
๔	การรับฟังความคิดเห็น	✓		
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน	✓		
รวม		๑๕		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
ชื่อกลุ่ม กลุ่มศาสนาพุทธ

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม	✓		
๒	ความร่วมมือกันทำงาน,ความสนใจศึกษาหาความรู้	✓		
๓	การแสดงความคิดเห็น	✓		
๔	การรับฟังความคิดเห็น	✓		
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน	✓		
รวม		๑๕		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
ชื่อกลุ่ม กลุ่มศาสนาอิสลาม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม	✓		
๒	ความร่วมมือกันทำงาน,ความสนใจศึกษาหาความรู้	✓		
๓	การแสดงความคิดเห็น	✓		
๔	การรับฟังความคิดเห็น	✓		
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน	✓		
รวม		๑๕		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนจำนวน.....คน

ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้.....คน

คิดเป็นร้อยละ.....

ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้.....คน

คิดเป็นร้อยละ.....

นักเรียนที่ไม่ผ่าน มีดังนี้

๑..... ๒.....

๓..... ๔.....

๕..... ๖.....

แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

๒. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ (K)

.....

๓. นักเรียนมีความรู้เกิดทักษะ (P)

.....

๔. นักเรียนมีเจตคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม (A)

.....

๑๒.๒ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

๑๒.๓ ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวกัญญาณัฐ นามประเส)

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ

(นายชินนทร์ วงษ์สกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาตาก้อ

ภาพการจัดการเรียนรู้

